

- 1 ב. בהתחלת פרשת בהעלותך מדובר אודות הדלקת המנורה, שענינה - להאיר את העולם, כדברי
 2 הגמרא¹³: "לא לאורה אני צריך, (שלכן) ויעש לבית חלוני שקופים אטומים"¹⁴, תנא שקופין מבפנים
 3 ואטומים מבחוץ", "צר . . מבפנים, והרוחב שבחלון מוחזר כלפי חוץ, להוציא אורה לעולם", וענין זה
 4 יכול להיות דוקא ע"י מתן תורה.
 5 ובהקדים - שלכאורה אינו מובן מהו ההכרח לומר שכדי להאיר את העולם יש צורך במ"ת דוקא:
 6 אע"פ שהענין ד'ובנו בחרת מכל עם ולשון' נפעל במ"ת (כמ"ש רבינו הזקן בשו"ע¹⁵), הרי גם לפני
 7 כן היו בני"י מובדלים ונעלים יותר מכל (אומות) העולם - החל מיציאת מצרים, שעז"נ¹⁶ "ויוציאנו ה'
 8 ממצרים גו'", "לא ע"י מלאך ולא ע"י שרף ולא ע"י שליח, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו, שנאמר¹⁷
 9 ועברתי בארץ מצרים גו', אני ולא מלאך וכו'¹⁸, ובאופן ש"פסח הוי' גו'¹⁹, "נגוף למצרים ורפוא
 10 לישראל"²⁰.
 11 ועאכו"כ בקריעת ים סוף - כאשר "וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים"²¹, וכיון שפרעה
 12 (מלך מצרים) הי' אז מושל בכיפה²², הרי הביטול דמצרים ("מת גו'") כולל גם את הביטול של כל
 13 אומות העולם, שהיו במעמד ומצב ש"תפול עליהם אימתה ופחד"²³, והרי ענין הפחד הוא דוקא כאשר
 14 הצד השני גדול וחזק ממנו שלא בערך. ובפרט שבנ"י היו אז במעמד ומצב נעלה ביותר, עד שהיו
 15 בדוגמת משה רבינו, שלכן נאמר²⁴ "אז ישיר משה ובני ישראל", בלשון יחיד²⁵, ואמרו "זה אֱלֹהֵי
 16 ואנוהו"²⁶, והוסיפו לומר "אלקי אבי וארוממנהו", שזהו אצלם ענין של ירושת אבות.
 17 וכפי שמצינו אצל האבות - עוד לפני יצי"מ - החל מאברהם אבינו, כמ"ש²⁷ "ויקרא שם בשם
 18 ה' אֱלֹהֵי עוֹלָם", "שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה כו"²⁸. ועד"ז אצל השבטים וכל השבעים
 19 נפש כו'.
 20 ונמצא, שגם לפני מ"ת היו בני"י במעמד ומצב שמהם אורה יוצאה לעולם, וא"כ, מהו הטעם שפרשת
 21 "בהעלותך את הנרות" (הארת העולם) באה דוקא לאחר חג השבועות, זמן מ"ת?
 22 ויובן ע"פ המשך דברי הגמרא¹³ בנוגע לעיקר ענינה של המנורה: "עדות הוא לכל באי עולם
 23 שהשכינה שורה בישראל", וענין זה נפעל ע"י מ"ת דוקא.
 24 ג. וביאור הענין:
 25 קודם מ"ת היתה הגזירה שעליונים לא ירדו לתחתונים ותחתונים לא יעלו לעליונים²⁹, והיינו, שהי'
 26 הפסק והבדל - גזירה גם מלשון חיתוך ("א שניט")³⁰ - בין עליונים לתחתונים, ולכן לא היתה יכולה
 27 להיות השכינה שורה בישראל, באופן שיתאחדו להיות מציאות אחת.
 28 ולהעיר, שגם כשהיתה הגזירה, היתה שייכות מסויימת בין עליונים לתחתונים - כמובן מזה גופא
 29 שנקראים בשם עליונים ותחתונים, כי, כאשר מדובר אודות שני ענינים נבדלים לגמרי שאין קשר ושייכות
 30 ביניהם כלל, לא שייך לקראם בשם "עליון" ו"תחתון", כיון שהשם "עליון" שייך רק כשיש "תחתון",
 31 וכן השם "תחתון" שייך רק כשיש "עליון". אבל אעפ"כ, קודם מ"ת היו העליונים והתחתונים באופן
 32 שכל אחד הוא מציאות בפני עצמו - עליונים לא ירדו לתחתונים ותחתונים לא יעלו לעליונים.

(23) שם טו, טז.

(24) שם, א.

(25) ראה ד"ה אז ישיר ה'ש"ת (סה"מ ה'ש"ת ע' 58).

(26) שם, ב.

(27) וירא כא, לג.

(28) סוטה יו"ד, ריש ע"ב.

(29) תנחומא וארא טו. שמו"ר פי"ב, ג. ועוד.

(30) ראה לקו"א להה"מ סרס"א. וראה גם תורת מנחם -

התוועדויות חל"ח ריש ע' 203. וש"נ.

(13) מנחות פו, ב ובפרש"י. וש"נ.

(14) מלכים"א ו, ד ובפרש"י.

(15) או"ח ס"ס ס"ד.

(16) ואתחנן ו, כא. תבוא כו, ח.

(17) בא יב, יב.

(18) נוסח הגש"פ.

(19) שם, כג.

(20) ראה זח"ב לו, א.

(21) בשלח יד, ל.

(22) ראה מכילתא שם, ה. שמו"ר פט"ו, יו"ד. זח"ב ו, א.